Ministerstwo Sprawiedliwości

Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji

DWOiP-VI.0512.11.2026
Warszawa, 11 września 2026 r.

Pan
[redacted]

ZAWIADOMIENIE O SPOSOBIE ZAŁATWIENIA PETYCJI

Ministerstwo Sprawiedliwości, działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 870), zawiadamia, że petycja z dnia 19 czerwca 2026 r., dotycząca podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu zmianę przepisów ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 882), dalej u.k.s. oraz ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 1046 ze zm.), dalej k.p.c., w zakresie ewidencjonowania, dokumentowania i kontroli operacji finansowych dokonywanych w toku postępowania egzekucyjnego, nie została uwzględniona.

UZASADNIENIENIE

W pierwszej kolejności należy wskazać na art. 155 u.k.s., który nakłada na komornika obowiązek prowadzenia odrębnych akt dla każdej sprawy oraz zapewnienia uczestnikom postępowania dostępu do tych akt, zarówno w kancelarii, jak i za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Regulacja ta znajduje uszczegółowienie w przepisach wykonawczych dotyczących prowadzenia biurowości, rachunkowości i ewidencji operacji finansowych kancelarii komorniczych.

W szczególności § 25 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad prowadzenia biurowości, rachunkowości i ewidencji operacji finansowych kancelarii komorniczych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1256), dalej rozporządzenie, przewiduje prowadzenie dla każdej sprawy odrębnej karty rozliczeniowej. Karta ta obejmuje części „A", „B" i „C", przy czym w części dotyczącej rozliczeń odnotowywane są operacje finansowe związane z daną sprawą.

Istotne znaczenie ma § 25 ust. 5 tego rozporządzenia, zgodnie z którym na karcie rozliczeniowej odnotowuje się każdą pobraną lub wydaną kwotę w dniu jej pobrania lub wydania, a karta prowadzona jest na bieżąco.

Oznacza to, że obowiązujące przepisy określają zarówno obowiązek prowadzenia dokumentacji finansowej dotyczącej konkretnej sprawy, jak i sposób bieżącego ewidencjonowania operacji finansowych. Regulacje te umożliwiają ustalenie, jakie środki zostały pobrane, kiedy nastąpiło ich pobranie, jakie kwoty zostały następnie wydane lub rozliczone oraz jaki jest stan rozliczeń w konkretnej sprawie.

System ewidencyjny jest dodatkowo uzupełniony przez § 32 rozporządzenia, zgodnie z którym komornik prowadzi ewidencję operacji finansowych w sposób prawidłowy i przejrzysty, a rozliczenia z uczestnikami postępowania egzekucyjnego w zakresie rozchodów co do zasady przeprowadza za pośrednictwem rachunku bankowego.

Znaczenie dla możliwości odtworzenia operacji finansowych mają również przepisy określające urządzenia służące do ewidencji operacji finansowych kancelarii komorniczych, w szczególności księgę pieniężną i kwitariusz przychodów (§ 33 rozporządzenia).

Ponadto § 39 ust. 1 rozporządzenia określa sposób dokonywania wypłat na rzecz osób uprawnionych, natomiast § 43 ust. 1 pkt 5 przewiduje ujmowanie w księdze pieniężnej również sum błędnie przyjętych, przekazywanych innym komornikom lub zwracanych nadawcom.

Powyższe regulacje tworzą spójny mechanizm dokumentowania i ewidencjonowania operacji finansowych. Nie można zatem uznać, że w obowiązującym systemie prawnym występuje luka polegająca na braku regulacji dotyczących ewidencjonowania środków pieniężnych pobieranych i wydawanych w toku postępowania egzekucyjnego.

W konsekwencji nie znajduje uzasadnienia postulat wprowadzenia do ustawy o komornikach sądowych dodatkowych przepisów, które powtarzałyby lub rozszerzały obowiązujące już regulacje dotyczące prowadzenia kart rozliczeniowych i ewidencji operacji finansowych.

Nie zasługuje także na uwzględnienie postulat wprowadzenia do ustawy szczegółowych wymogów technicznych dotyczących sposobu prowadzenia kart rozliczeniowych, w tym zakazu usuwania lub modyfikowania danych, obowiązku sporządzania wydruków po każdorazowym wprowadzeniu danych czy wskazywania osób wprowadzających i drukujących dane.

Kwestie dotyczące sposobu prowadzenia dokumentacji, rachunkowości oraz ewidencji operacji finansowych kancelarii komorniczych mają charakter techniczno-organizacyjny i zostały już uregulowane w przepisach wykonawczych.

Samo występowanie w konkretnej sprawie rozbieżności pomiędzy poszczególnymi dokumentami lub zapisami ewidencyjnymi nie oznacza przy tym istnienia luki prawnej. Może natomiast stanowić okoliczność wymagającą wyjaśnienia w ramach dostępnych mechanizmów nadzoru i kontroli.

Niezasadny jest również postulat wprowadzenia do Kodeksu postępowania cywilnego szczególnego mechanizmu nakazującego automatyczne pozyskiwanie przez organ rozpoznający skargę pełnej historii rachunku bankowego właściwego dla danej sprawy.

Zgodnie z art. 767 § 1 k.p.c. na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Skarga przysługuje również na zaniechanie dokonania czynności przez komornika.

Z kolei art. 767 § 5 k.p.c. przewiduje obowiązek przekazania przez komornika skargi wraz z uzasadnieniem oraz aktami sprawy do właściwego sądu, chyba że skarga zostanie w całości uwzględniona.

Mechanizm ten zapewnia sądowi dostęp do akt postępowania i dokumentacji zgromadzonej w sprawie, a tym samym umożliwia kontrolę zaskarżonej czynności lub zaniechania.

Istotne znaczenie ma również art. 759 § 2 k.p.c., zgodnie z którym sąd wydaje z urzędu komornikowi zarządzenia zmierzające do zapewnienia należytego wykonania egzekucji oraz usuwa spostrzeżone uchybienia. Przepis ten stanowi dodatkowy instrument nadzoru judykacyjnego nad prawidłowością prowadzonego postępowania egzekucyjnego.

W ramach postępowania sąd może ponadto korzystać z ogólnych instrumentów postępowania dowodowego. Na podstawie art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, natomiast art. 232 k.p.c. określa zasady wskazywania dowodów. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

W szczególności art. 248 § 1 k.p.c. umożliwia sądowi żądanie przedstawienia dokumentu znajdującego się w posiadaniu określonego podmiotu, jeżeli dokument ten stanowi dowód faktu istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy.

Oznacza to, że obowiązujący model postępowania nie pozbawia sądu możliwości pozyskania dokumentacji finansowej, jeżeli jej analiza jest rzeczywiście potrzebna do rozstrzygnięcia konkretnej sprawy. Jednocześnie pozostawia sądowi możliwość indywidualnego określenia zakresu materiału dowodowego odpowiedniego do przedmiotu skargi.

Nie ma zatem potrzeby ustanawiania w Kodeksie postępowania cywilnego automatycznego obowiązku pozyskiwania pełnej historii rachunku bankowego w każdym przypadku zakwestionowania przez skarżącego prawidłowości rozliczeń. Tego rodzaju rozwiązanie prowadziłoby do pozyskiwania materiału dowodowego niezależnie od jego znaczenia dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy.

Podobnie nie znajduje także uzasadnienia postulat, aby każda rozbieżność pomiędzy wyjaśnieniami komornika a dokumentacją finansową lub kartą rozliczeniową była automatycznie rozstrzygana na korzyść skarżącego.

Samo wystąpienie rozbieżności pomiędzy dokumentami nie przesądza bowiem o jej przyczynie, charakterze ani skutkach prawnych. W konkretnym przypadku może ona wynikać zarówno z błędu ewidencyjnego, omyłki, odmiennego momentu zaksięgowania operacji, jak i z innych okoliczności wymagających ustalenia. Rozstrzygnięcie powinno zatem następować na podstawie całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, a nie na podstawie ustawowo ustanowionego automatycznego domniemania na korzyść jednej ze stron.

Nie znajduje również uzasadnienia propozycja ustanowienia automatycznego obowiązku zwrotu środków wraz z odsetkami wyłącznie na podstawie stwierdzenia rozbieżności w dokumentacji.

Obowiązek zwrotu określonej kwoty powinien wynikać z ustalenia, że została ona pobrana lub zatrzymana bez podstawy prawnej albo że z innych przyczyn podlega zwrotowi. Samo stwierdzenie niezgodności pomiędzy dokumentami nie jest wystarczające do automatycznego przesądzenia o istnieniu obowiązku zwrotu konkretnej kwoty.

Również konsekwencje w zakresie odpowiedzialności komornika powinny być uzależnione od ustalenia charakteru i stopnia naruszenia prawa oraz okoliczności

konkretnego przypadku. Obowiązujące przepisy przewidują już odpowiednie mechanizmy reagowania na stwierdzone uchybienia.

W szczególności art. 767 § 6 k.p.c. przewiduje możliwość obciążenia komornika kosztami postępowania wywołanego skargą w przypadku stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa, stosownie do okoliczności sprawy.

Nie jest zatem konieczne tworzenie dodatkowego, automatycznego mechanizmu sankcyjnego powiązanego wyłącznie ze stwierdzeniem określonej rozbieżności w dokumentacji.

Analiza obowiązujących regulacji prowadzi do wniosku, że system prawny przewiduje zarówno obowiązek dokumentowania i ewidencjonowania operacji finansowych w sprawach egzekucyjnych, jak i instrumenty umożliwiające kontrolę prawidłowości tych operacji.

Z tych względów postulowana przez Pana zmiana przepisów prawnych, nie została uznana za zasadną.

Pouczenie: *Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.*

Z wyrazami szacunku
Tomasz Kozłowski
Zastępca Dyrektora
Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji
/podpisano elektronicznie/

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	6649394.18831399.14703553
Nazwa dokumentu	Odpowiedź na petycję.pdf
Tytuł dokumentu	Odpowiedź na petycję
Sygnatura dokumentu	DWOiP-VI.0512.11.2026
Data dokumentu	2026-09-11 13:06:44
Skrót dokumentu	07365783F19745D18CAEADF3F3079C082C254799
Wersja dokumentu	1.6
Data podpisu	2026-09-11
Sygnatariusz	Tomasz Adam Kozłowski
Stanowisko	Zastępca Dyrektora
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.132.66.66.
Data wydruku:	2026-09-14 12:57:35
Autor wydruku:	Borzemska Katarzyna w zastępstwie za . Sekretariat DWOiP-VI